

TEMATICA

EXPOZIȚIEI DE BAZĂ A SECȚIEI DE ISTORIE CONTEMPORANĂ A MUZEULUI DE ISTORIE DIN BRAȘOV*

Panoul 1

SITUAȚIA SOCIAL-POLITICĂ ȘI ECONOMICĂ (1918—1928)

- Text:** Realizarea statului național unitar român a deschis calea spre dezvoltarea națiunii, a creat cadrul propice pentru o mai accentuată evoluție a economiei, științei și culturii, a intensificării mișcării revoluționare a clasei muncitoare, a activității tuturor forțelor progresiste ale societății. Burghezia și moșierimea au folosit însă unirea pentru consolidarea pozițiilor lor de clasă, pentru intensificarea exploatării celor ce muncesc.
- 1 Foto** Hala forjei de la fabrica „Julius Teutsch” din Brașov.
- 2 Foto „Industria română de cabluri electrice” Dîrste-Brașov, secția de răsucit cabluri groase.
- 3 Document „Ce rezultat va avea reforma agrară?” („Dreptatea” din 10 iulie 1921).
- 4 Foto Mijloace de transport folosite în orașul Brașov în anul 1922.
(original)
- 5 Foto Fabrica de produse zaharoase „Hess” din Brașov, sala de împachetat.
- 6 Document „Împărțirea pământului în Brașov” („Gazeta Transilvaniei” din 11 februarie 1923).
- 7 Grafic Date statistice privind situația industriei județului Brașov în anul 1926.
- 8 Document „Reforma agrară în județul Brașov” („Carpați” din 30 septembrie 1928).

Panoul 2

BRAȘOVUL ÎN PERIOADA AVINTULUI REVOLUȚIONAR DIN ROMÂNIA ÎN ANII 1918—1921

- Text:** Perioada anilor 1918—1921 înscrisă în istoria României ca o etapă de avînt revoluționar s-a caracterizat prin afirmarea clasei muncitoare ca cea mai avansată forță socială a societății românești.

* Tematica a fost elaborată de un colectiv de la Muzeul județean Brașov, în colaborare cu Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, în cursul anilor 1969 și 1971.

** Intregul material foto menționat în tematică se află în fondul de istorie contemporană al Muzeului județean Brașov.

- 9 Document „21 iulie în România“ („Socialismul“ din 24 iulie 1919).
- 10 Foto Manifestație a oamenilor muncii din București în mai 1920. (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 1557).
- 11 Foto Demonstrație de stradă a muncitorilor împotriva regimului burghezomșieresc, pentru obținerea de revendicări economice și politice. („Dimineața“ din 5 mai 1920).
- 12 Document Greva de o oră a muncitorimii din Ardeal („Minerul“ din 4 septembrie 1920).
- 13 Document Manifest al Comitetului Executiv regional și Comisia Generală a Sindicatelor din Ardeal și Banat: Muncitorii! Tovarășii! Frații proletarii! („Tribuna socialistă“ din 5 septembrie 1920).
- 14 Document „Cauzele grevei ceferiste din Brașov“ — 6 iulie 1920 („Dreptatea“ din 10 iulie 1920).
- 15 Foto „Cum se răspunde plingerilor ceferiștilor din Transilvania, Banat și Bucovina“ („Minerul“ din 15 martie 1920).
- 16 Document Congresul Partidului Socialist și al Sindicatelor din Transilvania, ținut la 15—16 august 1920 („Socialismul“ din 20 august 1920).
- 17 Document Relatare privind întrunirea „bărbaților de încredere“, de la întreprinderile din Brașov, la care s-a hotărât să se declare grevă generală dacă nu se vor satisface revendicările cerute de muncitorime (12 august 1920).
- 18 Foto Șomeri în fața ospătăriei populare („Dimineața“ din 18 aprilie 1921).
- 19 Document Greva din 1920 la Căile ferate. Ceferiștii ardeleni se solidarizează cu greviștii din vechiul regat.
- 20 Document Declarația de principii. Proiect de program al Partidului Socialist din România, elaborat în decembrie 1918, care afirmă necesitatea instaurării prin luptă a dictaturii proletariului („Socialismul“ din 9/22 decembrie 1918).
- 21 Document Manifest care cheamă întreaga muncitorime din România la luptă revoluționară împotriva exploatării capitaliste și a claselor dominante, menționându-se însemnătatea bătăliei proletare din 13 decembrie 1918.
- 22 Document Manifest al Partidului Socialist și Uniunea Sindicală din România: „Către muncitorimea de la orașe și sate. Muncitorii!“ (în ziarul „Trăiască socialismul“ «Lupta» din 14 noiembrie 1918 organ al Partidului socialist).

Planoul 3

GREVA GENERALĂ DIN OCTOMBRIE 1920

- 23 Hartă Centrele din România unde s-a desfășurat greva generală din octombrie 1920, îndreptată împotriva stării de asediu, pentru dreptul de organizare politică și profesională, pentru revendicări economice, care au cuprins pentru prima oară întregul proletariat român.
- 24 Foto Demonstrația de la 1 Mai 1920, în București (Arhiva I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 1954).
- 25 Foto Clubul muncitoresc din str. Vămii nr. 9 (azi str. 7 Noiembrie nr. 7) din Brașov, unde au avut loc întruniri ale bărbaților de încredere, ale muncitorilor din întreprinderile brașovene, în vederea pregătirii grevei generale din octombrie 1920.
- 26 Foto Vedere generală a orașului Brașov, în anul 1920.
- 27 Foto Conducători ai mișcării muncitorești din Brașov, care au organizat greva generală din octombrie 1920:
— Victor Brătăleanu
— Iosif Cireș
— Ioan Iakab

- 28 Document Ultimatumul muncitorimii către guvern („Socialismul“ din 13 octombrie 1920).
- 29 Foto Sala Reduta (azi Palatul de Cultură din Braşov), unde s-au desfăşurat întruniri ale elementelor revoluţionare, bărbaţilor de încredere şi conducătorilor organizaţiei socialiste din Braşov, în vederea pregătirii şi desfăşurării grevei generale din octombrie 1920.
- 30 Document Notă a serviciului de Siguranţă din Braşov, care relatează despre o adunare socialistă din 18 octombrie 1920, unde reprezentanţii muncitorimii braşovene au discutat programul elaborat de Consiliul General al Partidului Socialist şi al Sindicatelor, ultimatumul dat guvernului şi necesitatea declanşării grevei generale. (Arh. C. C. al P. C. R., fond nr. 78, dosar nr. 7440, fila 3)
- 31 Document Notă a siguranţei din Braşov, din 20 octombrie 1920, care informează despre întrunirea din seara zilei precedente, care a avut loc la clubul muncitorilor din str. Vămii, unde au participat reprezentanţii Comitetelor sindicale şi bărbaţi de încredere din toate întreprinderile, difuzându-se ultimatumul muncitorimii către guvern: Rezoluţia Consiliului General al Partidului Socialist şi al Sindicatelor (*Ibidem*, fila 9).
- 32 Document Notă a Siguranţei din Braşov, despre intrarea în grevă a muncitorilor cefeşti din oraşul Braşov, în noaptea de 20 spre 21 octombrie 1920 (*Ibidem*, fila 13).
- 33 Document Participarea lucrătorilor de la fabrica de celuloză şi hirtie din Zărneşti la greva generală din octombrie 1920 (notă a Siguranţei din Braşov).
- 34 Document Ordonanţa comandantului garnizoanei Braşov, din 25 octombrie 1920, conţinând măsuri represive împotriva participanţilor la greva generală din octombrie 1920 (*Ibidem*, fila 104).
- 35 Document Notă din 27 octombrie 1920, care menţionează acţiunea de protest desfăşurată la Braşov pentru eliberarea celor arestaţi în timpul desfăşurării grevei generale. A avut loc o demonstraţie de protest a copiilor şi soţilor greviştilor arestaţi din Braşov, în faţa Tribunalului civil (*Ibidem*, fila 136).
- 36 Document Muncitori de la fabrica „Schiel“ din Braşov, protestind împotriva măsurilor represive luate de autorităţile regimului burghez-moşieresc împotriva participanţilor la greva generală din octombrie 1920.
- 37 Document Manifest din luna decembrie 1920, al elementelor revoluţionare şi de stînga din Partidul Socialist, care subliniau necesitatea creării Partidului Comunist, ca detaşament de avangardă al proletariatului din România (Arh. I.S.I.S.P., doc., cota A, IV—2, inv. 50).

Panourile 4—6

CREAREA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

- 38 Document Proiect de Statut al Partidului Socialist-Comunist („Socialismul“ din 11 februarie 1921).
- 39 Document Raportul asupra problemei agrare („Socialismul“ din 11 februarie 1921).
- 40 Document Lucrările Consiliului general al Partidului Socialist şi al Sindicatelor din 30 ianuarie—3 februarie 1921: ziua a patra („Socialismul“ din 3 februarie 1921).
- 41 Document Articolul „Muncitorii din Ardeal pe drumuri“ („Socialismul“ din 26 aprilie 1921).

- 42 Document Articolul „Muncitorimea din Braşov în chestiunea centriştilor” („Socialismul” din 15 februarie 1921).
- 43 Document Articolul „Muncitorii din Ardeal şi social-democraţii” („Socialismul” din 5 februarie 1921).
- 44 Document Dezavuarea de către socialiştii din Braşov şi Făgăraş a acţiunilor oportuniştilor, reformiştilor şi social-democraţilor de dreapta, adeziunea lor la programul comunist („Socialismul” din 26 aprilie 1921).
- 45 Document Articolul „În faţa congresului”, publicat în ziarul „Dreptatea” din Braşov, 8 mai 1921, în care se arată semnificaţia lucrărilor congresului Partidului Socialist, din mai 1921 şi necesitatea elaborării unui program pentru înfăptuirea unor transformări înnoitoare sociale, creării unui partid care să susţină interesele muncitorimii.
- 46 Document Articolul „Muncitorimea ardeleană consideră ca excluşi din rîndurile sale pe social-democraţi”, în care se arată dorinţa muncitorimii din Braşov de a avea în fruntea ei un partid comunist strîns legat de nevoile maselor, care să conducă proletariatul la luptă pentru socialism („Socialismul” din 11 martie 1921).
- 47 Document Sărbătorirea zilei de 1 Mai 1921, la Braşov („Socialismul” din 6 mai 1921).
- 48 Document Ziarul „Dreptatea”, care a apărut semnificativ la 1 Mai 1921, ca organ al presei socialiste şi revoluţionare din Transilvania, militînd pentru făurirea Partidului Comunist.

Panoul 5

- Text: Crearea Partidului Comunist a constituit o victorie istorică a ideologiei marxist-leniniste, un eveniment de însemnătate crucială în dezvoltarea mişcării revoluţionare a clasei muncitoare.
- 49 Foto Militanţi pentru crearea Partidului Comunist Român:
- Gheorghe Cristescu (n. 1881)
 - Vanghele Becheanu (1893—1922)
 - Mihai Cruceanu (n. 1887)
 - Alexandru Dobrogeanu-Gherea (1879—1937)
 - Leonte Filipescu (1895—1922)
 - Dumitru Grofu (1872—1937)
 - Andrei Ionescu (1874—1943)
 - Constantin Ivănuş (1886—1928)
 - Elek Köblös (1887—1937)
 - Mihai Macavei (1882—1965)
 - Constantin Mănescu (1882—1971)
 - Gh. Niculescu-Mizil (1886—1945)
 - Marin Popa
 - Eugen Rozvan (1878—1938)
 - Gh. Vasilescu-Vasia (1891—1929).
- 50 Foto Delegaţii secţiunii din Braşov a Partidului Socialist la Congresul de întemeiere a Partidului Comunist (8 mai 1921):
- Tiron Albani
 - Gheorghe Vlad
 - Eugen Rozvan.
- 51 Document Ordinea de zi a congresului Partidului Socialist din România, publicată în ziarul „Socialismul” din 9 mai 1921.

- 52 Document Articolul „Congresul general al Partidului Socialist din România, 8 mai 1921 (ziua I-a), „Socialismul“ din 12 mai 1921. Congresul din 8 mai 1921 a hotărît transformarea Partidului Socialist în Partidul Comunist Român și afilierea sa la Internaționala a III-a. Crearea Partidului Comunist Român, pe baza ideologiei marxist-leniniste a constituit un moment de cea mai mare importanță în istoria luptei revoluționare a proletariatului din România. Ziarul „Socialismul“ relatează lucrările congresului.

Panoul 6

- Text: În adunarea din 30 iulie 1922 a socialiștilor din Țara Bîrsei, s-a hotărît crearea secției Brașov a P.C.R.
- 53 Document Adresă care menționează data și ordinea de zi a adunării generale a Partidului Socialist din Țara Bîrsei, 30 iulie 1922.
- 54 Document Articolul „Și secțiunea Brașov s-a afiliat Partidului Comunist“ („Socialismul“ din 3 august 1922), în care se arată crearea secțiunii din Brașov a Partidului Comunist Român, la 30 iulie 1922.
- 55 Document Proces-verbal, care consemnează afilierea secției Partidului Socialist din Brașov la Partidul Comunist Român (30 iulie 1922).
- 56 Document Moțiunea prezentată de Tiron Albani, redactor responsabil al ziarului „Dreptatea“ și membru al conducerii secției Partidului Socialist din Brașov, la adunarea publică organizată pentru a se protesta împotriva arestării delegaților comuniști („Dreptatea“ din 19 iunie 1921).
- 57 Foto
(original) Desfășurarea lucrărilor secțiunii Partidului Socialist din Brașov pentru transformarea ei în organizație comunistă („Világosság“ din 1 august 1922).
- 58 Foto Sala Teatrului Național din Brașov (Apollo), unde, în ziua de 30 iulie 1922 s-a desfășurat adunarea socialiștilor din Țara Bîrsei, la care au luat parte 500—600 de delegați, hotărîndu-se crearea secțiunii Brașov a Partidului Comunist Român.
- 59 Foto Grup de comuniști arestați în timpul desfășurării lucrărilor Congresului Partidului Socialist din România, 8—13 mai 1921 („Dimineața“ din 14 mai 1921).
- 60 Document Articolul „Conferința generală a Partidului“ („Socialismul“ din 2 octombrie 1922), în care se relatează desfășurarea lucrărilor celui de-al 2-lea Congres al P.C.R., ținut la Ploiești în octombrie 1922, unde au participat și delegați ai secțiunii locale P.C.R. din Brașov, care număra la acea dată 900 de membri.

Panoul 7

ACȚIUNI REVOLUȚIONARE ȘI REVENDICATIVE ALE OAMENILOR MUNCII DIN JUDEȚUL BRAȘOV ÎN ANII 1922—1929

- 61 Foto În perioada de după primul război mondial, industria cunoaște în România o dezvoltare mai accentuată. Apar noi întreprinderi industriale. În aceste condiții se intensifică exploatarea capitalistă, crește ofensiva claselor exploatatoare împotriva drepturilor oamenilor muncii. În fotografie: Vederea generală a fabricii „Scherg“ din Brașov.
- 62 Foto Aspecte din secțiile fabricii „Julius Teutsch“ din Brașov.
- 63 Document Desfășurarea grevei la mina de cărbuni „Concordia“-Vulcan, județul Brașov, la 12 martie 1927.

- 64 Document Notă privind desfășurarea grevei generale din anul 1923, la Brașov.
- 65 Document Ziarul „Lupta comunistă” — ediție specială, în care a fost publicat protestul Comitetului Central al P.C.R. împotriva arestărilor de comuniști și a interzicerii de către autorități a activității legale a P.C.R. — aprilie 1924 („Lupta comunistă” din 10 aprilie 1924).
- 66 Document Fluturași editați de P.C.R. și răspinși în orașul și județul Brașov, între (original) anul 1922—1928, de către organizația locală a Partidului Comunist Român.
- 67 Foto Carte de membru a lui Victor Szabó din anul 1923, eliberată de Uniunea Muncitorilor din industria lemnului din România.
- 68 Foto Militanți ai luptei maselor populare din județul Brașov, sub conducerea P.C.R. în perioada 1922—1928:
— Iosif Ilyes
— Varvara Illyes
— Ioan Hnustyan
— Wilhelm Melasz
— Ioan Dode.

a) Mișcarea sindicală din Brașov, 1922—1929

- 69 Document Congresul general al Sindicatelor din România care și-a propus drept scop unificarea tuturor sindicatelor muncitorești, consfințind solidaritatea muncitorimii organizate din întreaga țară. Relatare despre lucrările Congresului în articolul „Congresul General al Sindicatelor muncitorești ținut la Brașov în zilele de 20, 21, 22 și 23 octombrie 1921” („Viața sindicală” din 30 octombrie 1921).
- 70 Document Notă despre întrunirea muncitorilor metalurgiști din orașul Brașov la 24 octombrie 1926, organizați în sindicate unitare.
- 71 Document Notă despre întrunirea muncitorilor croitori din Brașov, organizați în sindicatele unitare, 12 octombrie 1926.
- 72 Document Manifest al Consiliului General al Sindicatelor Unitare, intitulat: „Muncitori și Muncitoare!”, lansat cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai 1929. (original)
- 73 Document Articolul „Atacul banditesc contra muncitorimii din Timișoara” („Viața muncitoare” din 1 mai 1929), din care rezultă reprimarea singeroasă de către autorități a muncitorilor organizați în sindicatele unitare.
- 74 Foto Delegați ai muncitorimii din Brașov la Congresul Sindical de la Sibiu, care s-a ținut în anul 1922.

b) Din activitatea U.T.C.

- 75 Document Proiect de regulament al organizației marxist-leniniste de tineret din România, publicat în „Tineretul socialist” din luna martie 1922.
- 76 Document Manifest al organizației locale P.C.R. și U.T.C. Brașov, prin care uteciștii și comuniștii erau mobilizați la luptă împotriva regimului burghezo-moșieresc, a exploatării și nedreptății sociale, pentru apărarea intereselor legitime ale poporului muncitor.
- 77 Foto Uteciști din orașul Brașov, participanți la excursia din Poiana Brașov, în septembrie 1928, în vederea inițierii unor acțiuni revoluționare pentru realizarea obiectivelor de luptă ale P.C.R.
- 78 Foto Excursie a tinerilor muncitori din Brașov organizată în împrejurimile orașului de către U.T.C., cu prilejul zilei de 1 Mai 1929.
- 79 Document Ziarul „Tinărul luptător”, nr. 1 din 23 februarie 1929, răspindit de uteciști la Brașov prin intermediul căruia tinerii erau mobilizați alături de proletariat la lupta revoluționară. (original)

c) Blocul muncitoresc-tărănesc

- 80 Document Articolul „Marea intrunire a B.M.Ț., “ („ziarul „Înainte“ din 6 decembrie 1928).
- 81 Document Propunerea B.M.Ț. din județul Brașov, adresată P.S.D. pentru acțiuni de front comun (14 iunie 1926).

Panoul 8

LUPTA REVOLUȚIONARĂ A MUNCITORILOR BRAȘOVENI ÎNTRE ANII 1928—1933
SUB CONDUCEREA P.C.R. ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII CAPITALISTE

- 82 Foto Organizatori și conducători ai luptelor ceferiștilor și petroliștilor din anii 1932—1933:
— Gh. Gheorghiu-Dej (1901—1965), secretar al Comitetului Central de Acțiune pe țară a ceferiștilor în 1932
— Gheorghe Stoica, secretar al organizației locale a P.C.R. din București reprezentant al Consiliului General al Sindicatelor Unitare
— Dumitru Petrescu (1906—1969) secretar al Comisiei locale a Sindicatelor din București
— Ilie Pintilie (1903—1940) reprezentantul muncitorilor din Iași și Pașcani în Comitetul Central de Acțiune al muncitorilor ceferiști
— Gheorghe Vasilichi, membru al Comitetului de acțiune al muncitorilor petroliști din Valea Prahovei, secretar al Comitetului Județean P.C.R. Prahova
— Constantin Doncea, secretar al Comitetului Sindical de la Atelierele Grivița din București
— Emil Popa, reprezentantul muncitorilor din Cluj în Comitetul Central de acțiune pe țară a ceferiștilor
— Alexandru Tudor
— Pavel Bojan
— Panait Bogătoiu.
- 83 Foto Organizatori și conducători ai luptelor muncitorimii brașovene între anii 1929—1933:
— Anton Balázs
— Alexandru Barabás
— Karol Szenasy
— Nicolae Timar
— Ana Zereșan.
- 84 Foto Hală a fabricii „Schiel“ din orașul Brașov.
- 85 Foto Interiorul unei secții de la fabrica „Farola“ din Brașov.
- 86 Foto Interiorul unei secții a fabricii de cauciuc din Brașov.
- 87 Foto Vedere generală a uzinei I.A.R. din Brașov.
- 88 Document Apel: „Către toate comitetele locale de ajutorare din țară“ („Apărătorul proletar“ din 2 ianuarie 1929).
- 89 Document Articol privind desfășurarea grevei de la Tunelul Teliu („Minerul“ din 28 februarie 1929).
- 90 Document Relatare privind arborarea de drapele roșii de către uteciști și comuniști cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai 1929 la mina de cărbuni „Concordia“ — Vulcan, județul Brașov.
- 91 Foto Un grup de muncitori greviști de la fabrica „Schiel“ din Brașov, august 1929.
- 92 Document Manifeste lansate de secția locală a P.C.R. și U.T.C. Brașov în 1930, (original) pentru mobilizarea proletariatului la luptă revoluționară sub conducerea Partidului Comunist pentru libertate și dreptate socială.

- 93 Document (original) Ziarul „Muncitorul de fabrică“ („Gyári Munkás“), editat în anul 1930 la Braşov, în care se dădeau informaţii despre condiţiile de muncă deosebit de grele de la fabricile din Braşov.
- 94 Document Relatare despre întrunirea şomerilor din Braşov, în noiembrie 1931.
- 95 Document Primul număr al ziarului „Scînteia“, organul central al Partidului Comunist Român, apărut în ilegalitate la 15 august 1931.
- 96 Document (original) Primul număr al revistei politice şi sociale „Spre stînga“, editată în anul 1931, de către profesorul comunist Ilie Cristea, în care s-au publicat articole de teorie economică, studii de sociologie, de doctrină marxistă, comentarii asupra problemelor internaţionale (Primul număr a apărut la 15 octombrie 1931, în 2.500 de exemplare).
- 97 Document Ziarul „Împotriva teroarei“ („Terror Ellen“), editat de Ajutorul Roşu din Braşov, în anul 1932.
- 98 Document Notă privind constituirea Comitetului Regional P.C.R. Braşov în luna ianuarie 1932.
- 99 Document Relatare privind conflictul colectiv de muncă de la uzina I.A.R. din Braşov, 26 mai 1932.
- 100 Document Raport în care este menţionată activitatea comuniştilor desfăşurată în rândurile ofiţerilor şi intelectualilor din Braşov, 27 august 1932.
- 101 Document Relatare despre acţiunile comuniştilor şi uteciştilor de răspîndire a manifestelor editate de Partidul Comunist Român la Zărneşti şi mina „Concordia“ -- Vulcan, judeţul Braşov, în anul 1932.
- 102 Document Constituirea sindicatului muncitorilor ceferişti în Braşov, 10 martie 1932.
- 103 Foto Demonstraţia muncitorilor ceferişti din Braşov, de solidaritate cu luptele eroice de la Griviţa, 2 februarie 1933 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clişeu 2302).
- 104 Document Relatare despre adunarea muncitorilor ceferişti din Braşov, în semn de solidaritate cu greviştii de la Atelierele Griviţa din Bucureşti, 2 februarie 1933.
- 105 Document (original) Ziarul „Stînga“ din 26 februarie 1933, care a relatat despre greva muncitorilor ceferişti de la Atelierele Griviţa din Bucureşti, 15—16 februarie 1933.
- 106 Document Raport privind desfăşurarea activităţii comuniste în oraşul Braşov, 14 august 1933.
- 107 Document Raport privind desfăşurarea activităţii comuniste în judeţul Braşov, 14 noiembrie 1933.
- 108 Document Articolul „Eroii din februarie în faţa Consiliului de război“ („Scînteia“ din 10 iunie 1934).

Panoul 9

ASPECTE ALE VIETII SOCIAL-ECONOMICE ŞI POLITICE 1934—1938

- 109 Foto Aspect de la fabrica „Hess“ din Braşov.
- 110 Foto Sala de comprimat de la fabrica de cicloare „Frank“ din Braşov.
- 111 Foto Interior de la fabrica de postav „Thälmann“ din Braşov.
- 112 Grafic Evoluţia industriei judeţului Braşov între anii 1919—1936.
- 113 Grafic Date statistice referitoare la principalele întreprinderi înfiinţate în judeţul Braşov între anii 1919—1940.
- 114 Grafic Date statistice referitoare la situaţia industriei din Ţara Birsei în anul 1939.

- 115 Document Articolul „Dizolvarea Gărzii de fier“, publicat în ziarul „Adevărul“ din 10 decembrie 1933.
- 116 Document Manifest al Uniunii Tineretului Comunist, prin care tineretul muncitor era mobilizat la luptă împotriva Gărzii de fier și a fascismului.
- 117 Document Articolul „Jos Congresul legionar“, publicat în „Studentul român“ din 30 martie 1936.
- 118 Document Articolul „Desființarea partidelor politice“, publicat în „Lupta românească“ din 1 aprilie 1938.
- 119 Document (original) Articolul „I. G. Duca a fost asasinat“, publicat în ziarul „Dimineața“ din 1 ianuarie 1934.
- 120 Document (original) Articolul „Asasinarea primului ministru Armand Călinescu“, publicat în ziarul „Universul“ din septembrie 1939.

Panoul 10

P.C.R., STEGARUL UNIRII FORȚELOR PATRIOTICE ȘI DEMOCRATICE ÎMPOTRIVA PERICOLULUI DE RAZBOI ȘI AL FASCISMULUI, 1934—1940

Text: Creșterea pericolului fascist și a războiului a determinat o susținută luptă pentru democrație și apărarea independenței țării, în fruntea căreia s-a situat clasa muncitoare.

a. Presa democratică și antifascistă din Brașov

- 121 Document (original) Primul număr al ziarului antifascist brașovean „Cuvint nou“ (an I, nr. 1 din 25 august 1934).
- 122 Document (original) „Scinteia“ din 3 martie 1935.
- 123 Document (original) Revista periodică, pentru cultura omului, „Vremuri noi“, care a apărut la Brașov, la 1 noiembrie 1935 (an I, nr. 3, 1936).
- 124 Document (original) Primul număr al ziarului „Új idő“, ediția maghiară a revistei „Vremuri noi“ din 20 ianuarie 1936.
- 125 Document „Buletinul grupului avocaților democrați“, apărut la Brașov la 10 februarie 1936, organ de presă antifascist și democratic al avocaților democrați din România, având ca redactor responsabil pe dr. Radu Olteanu (anul I nr. 1 din 10 februarie 1936).
- 126 Foto Casa din Brașov, str. Mirăslău nr. 9, în care a funcționat o tipografie ilegală a P.C.R.

b. Organizații de masă create, conduse și îndrumate de P.C.R. care și-au desfășurat activitatea în județul Brașov

- 127 Grafic Organizațiile de masă care și-au desfășurat activitatea în județul Brașov:
— U.T.C. (1922)
— Sindicatele unitare (1923)
— Ajutorul Roșu (1924)
— Comitetul Național Antifascist (1933)
— Liga Muncii (1933)
— Asociația Amicii U.R.S.S. (1934)
— MADOSZ (1934)

- Organizația tineretului antifascist (1934)
 - Liga contra prejudecăților (1935)
 - Comitetul pentru apărarea deținuților antifasciști (1935)
 - Grupul Avocaților Democrați (1936).
- 128 Foto În 1933 se constituie Comitetul Național Antifascist, din care au făcut parte:
- Tudor Bugnariu
 - Petre Constantinescu-Iași
 - Nicolae Ceaușescu
 - Radu Cernătescu (1894—1958)
 - Scarlat Calimachi
 - Iorgu Iordan
 - Barbu Lăzăreanu (1881—1957)
 - Matei Socor
 - Ilie Cristea (1892—1958)
 - Radu Olteanu (1901—1969).
- 129 Foto Adunarea de constituire a organizației Frontul Plugarilor, Deva, februarie 1933 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 2245).
- 130 Document Notă privind constituirea secției locale din Brașov a Ligii Muncii, 30 iunie 1934.
- 131 Document Asociația „Amicii U.R.S.S.” devine persoană juridică din 22 octombrie 1934.
- 132 Document Hotărârile Grupului Avocaților democrați din România, 1936.
- 133 Document Buletinul „de acțiune” împotriva fascismului (anul I, nr. 1, 23 octombrie 1933).
- 134 Document Adeziunea muncitorilor de la uzina I.A.R. din Brașov, la activitatea organizației de masă „Liga contra prejudecăților” („Orizont” din 10 martie 1935).
- 135 Document (original) Manifest: Împotriva mizeriei și războiului Front unic de luptă al Comitetului Județean P.C.R. Brașov, prin care s-a propus organizației locale a Partidului social-democrat realizarea unui Front Unic de luptă (20 mai 1935).
- 136 Document Platforma de front popular antifascist intitulată: „Pentru pace, piine, pământ și libertate”, elaborată de P.C.R. la plenara a V-a lărgită din august 1936 (Arh. I. S. I. S. P., fond Ab, XX-1, inv. 954).
- 137 Document Apelul pentru Front popular al secției Brașov a Uniunii muncitorilor și țăranilor maghiari din ianuarie 1935, adresat Partidului Național-Tărănesc, Partidului Radical Tărănesc și prezentat redacției din Brașov a ziarului „Dîmineața”.
- 138 Foto Militanți ai mișcării muncitorești, democratice și revoluționare din Brașov, care în perioada anilor 1934—1940 au mobilizat masele la luptă împotriva pericolului de război și a ascensiunii fascismului:
- Nicolae Blebea
 - Coloman Ambruș
 - Gheorghe Chioreanu
 - Rozalia Cristea
 - Emeric Csoboth
 - Martin Köpf
 - Albert Németh
 - Mihail Surdu
 - Gheorghe Stupu
 - Mihail Schuster.
- 139 Document Notă a Inspectoratului Regional de Poliție Cluj, Serviciul Poliției de Siguranță, din 12 mai 1937, în care se relatează că MADOSZ a ținut

o adunare generală la Braşov, 3 ianuarie 1937, în cadrul căreia delegaţii prezenţi au cerut crearea unui Front popular antifascist, s-au pronunţat contra războiului, a fascismului, pentru pace, pîine şi libertate.

140 Foto Un grup de delegaţi la Congresul MADOSZ, care s-a ţinut la Braşov, în anul 1937.

Panoul 11

Text: Comuniştii braşoveni au luptat pentru apărarea fiinţei naţionale a poporului român şi a intereselor naţionale a maselor.

a. Procesul comuniştilor şi antifasciştilor din judeţele Prahova şi Dîmboviţa, judecaţi la Curtea Marţială din Braşov — 1936

141 Foto Nicolae Ceauşescu în lagărul de concentrare de la Tg. Jiu.

142 Document Proces-verbal, care menţionează ordinul de dare în judecată a tînărului utecist Nicolae Ceauşescu, încheiat la 19 mai 1936 (Arh. C. C. al P. C. R., fond 96, dosar 6624, fila 15).

143 Document Articolul lui Eugen Jelebeanu „Impresii de la un proces”, publicat în ziarul „Cuvînt liber” din 6 iunie 1936, în care se descrie atitudinea demnă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, dîrzenia şi fermitatea sa comunistă.

144 Document Scrisoarea luptătorilor antifascişti şi comunişti din judeţul Prahova şi Dîmboviţa, deţinuţi în închisoarea centrală din Braşov, adresată avocatului democrat, Radu Olteanu, prin care cereau să se manifeste mai multă intransigenţă, hotărîre şi sprijin în apărarea lor în cadrul procesului.

145 Document Articolul: „Procesul antifasciştilor din Braşov”, publicat în ziarul „Deşteptarea” din 20 iunie 1936.

146 Foto Închisoarea din Braşov, unde au fost deţinuţi cei 25 de luptători antifascişti şi comunişti judecaţi la Curtea Marţială din Braşov, în luna iunie 1936.

b. Lupta forţelor democratice şi patriotice din Braşov, în frunte cu P.C.R., pentru apărarea libertăţilor democratice, împotriva ascensiunii fascismului, a pericolului hitlerist, 1934—1940

147 Document (original) Manifest în limbile română şi maghiară al Comitetului local P.C.R. şi U.T.C. din Braşov, adresat muncitorilor metalurgişti de la fabrica „Julius Teutsch” din Braşov, în anul 1934, pentru mobilizarea lor la grevă.

148 Document Articolul „Luptele muncitoreşti din Ardeal” Luptele de la uzinele „Teutsch” din Braşov”, publicat în ziarul „Constructorul” din 21 noiembrie 1934.

149 Foto Aspect de la procesul inscenat la Miercurea Ciuc unor ţărani români şi maghiari pentru participarea lor la răscoala din Valea Ghimeşului, organizată sub îndrumarea şi conducerea Comitetului Regional P.C.R. al Ţării Birsei. În fotografie, avocaţii apărării: Ion Gheorghe-Maurer şi Radu Olteanu în mijlocul unui grup de ţărani implicaţi în proces (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clişeu 3945).

150 Document Notă a Chesturii poliţiei municipiului Braşov, Biroul Siguranţei, din 30 noiembrie 1934, în care se relatează că Comitetul local antifascist din Braşov a dat spre publicare manifestul „Studentii înfierăză barbaria” pentru a se protesta contra fascismului şi a războiului.

151 Document Constituirea la Braşov a Comitetului pentru eliberarea lui Ernst Thälmann, marele fiu al poporului german şi conducătorul Partidului Comunist din Germania. În fruntea comitetului se aflau Radu Olteanu şi Ilie Cristea.

- 152 Document Articolul „Marea fierbere din comuna Fundata Branului“, publicat în ziarul „Zorile“ din 9 mai 1935. În acest articol se arată lupta țărănimii împotriva fiscalității excesive, a datoriilor și impozitelor, cum țăranii din Fundata Branului au acționat cu energie împotriva încercărilor moșierilor de a-i deposeda forțat de pământ.
- 153 Document Notă în care se relatează că la 19 august 1935, orele 22,30, oamenii muncii din Brașov au protestat din nou în fața Consulatului german, aruncind cu pietre în camera în care se găsea consulul german, una din pietre fiind înfășurată în două bucăți de hirtie care conțineau proteste contra politicii dictaturii hitleriste.
- 154 Document Articolul „Frontul studențesc democrat“, publicat în „Studentul român“ din 30 octombrie 1935.
- 155 Document Nota Siguranței care semnalează succesul comuniștilor la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor Ceferiste ținut la Brașov, între 26–28 iulie 1936 care s-a desfășurat sub semnul luptei pentru făurirea Frontului Unic Muncitoresc și, pe baza lui, a Frontului Popular Antifascist (Arh. C. Cal P. C. R. fond 68, dosar 6155, fila 209).
- 156 Foto Un grup de delegați la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor Ceferiste ținut la Brașov în iunie 1936 (Arh. I.S.I.S.P., Fototeca, clișeu 6142).
- 157 Document Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor Ceferiste ținut la Brașov în iulie 1936 s-a desfășurat sub semnul luptei unite a clasei muncitoare împotriva pericolului fascist și a războiului imperialist, încheindu-se prin adoptarea unei rezoluții împotriva războiului și a fascismului. Rezoluția a constituit un vibrant apel adresat forțelor democratice. Articolul „O rezoluție a congresului ceferist împotriva fascismului și a războiului“ („Dimineața“ din 26 iunie 1936).
- 158 Document Notă de unde rezultă salutul Comitetului Central al Partidului Comunist Român adresat delegaților care participă la lucrările Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor Ceferiste, ținut la Brașov, în iunie 1936.
- 159 Foto Delegați brașoveni la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor Ceferiste: Simion Stan și Gheorghe Zorca.
- 160 Foto Casa în care a funcționat în vara anului 1936 o tabără a studenților democrați din România, la Moeciul de Jos (lingă Bran), în județul Brașov, cu scopul de a acționa în comun împotriva fascismului și a războiului, alături de celelalte forțe democratice.
- 161 Document Articolul „Studenți democrați sechestrați în tabăra lor“, publicat în ziarul „Dimineața“ din 12 august 1936, în care conducerea Frontului studențesc democrat a protestat și a cerut deplina libertate de acțiune pentru studenții democrați aflați în tabără, întrucât Ministerul de Interne a dispus ca tabăra să fie înconjurată cu jandarmi pentru ca studenții democrați să nu poată circula.

Panoul 12

Text: În august 1940, României i-a fost impus Dictatul de la Viena, prin care partea de nord a Transilvaniei era răpită și predată Ungariei horthyste. Împotriva acestui act arbitrar, în întreaga țară s-au desfășurat puternice manifestații populare.

a. Demonstrații antifasciste și de protest la Brașov împotriva Dictatului de la Viena

- 162 Foto Aspect de la demonstrația oamenilor muncii din orașul Cluj, 30 august 1940, împotriva Dictatului de la Viena, impus de Germania hitleristă și Italia fascistă, prin care o parte a teritoriului României era cedată Ungariei horthyste.

- 163 Document Facsimil in limba germană cu semnăturile reprezentanților oficiali ai guvernelor Germaniei hitleriste, Italiei fasciste, Ungariei horthyste și al României pe Dictatul de la Viena (Arh. I.S.I.S.P., fond 10, dosar 174).
- 164 Document (original) Articolul „Protestul românilor brașoveni”, publicat în „Gazeta Transilvaniei” din 5 septembrie 1940.
- 165 Document (original) Articolul „Ce trebuie să știm despre teritoriul cedat în urma arbitrajului de la Viena”, publicat în „Gazeta Transilvaniei” din 5 septembrie 1940.
- 166 Document Ziarul ilegal „Uzina și ogorul”, editat de Comitetul Regional din Țara Birsei al Partidului Comunist din România, în octombrie 1940, care a mobilizat masele din județul Brașov la luptă împotriva dictaturii militarofasciste antonesciene, a răspindit știri, a informat opinia publică despre politica guvernului fascist, despre consecințele Dictatului de la Viena.
- 167 Document Darea de seamă asupra stării de spirit a populației din raza chesturii poliției municipiului Brașov, din punct de vedere economic, social și politic, în cursul lunii septembrie 1940, în care se relatează despre demonstrațiile antifasciste care au avut loc la Brașov, între 1 și 3 septembrie 1940, împotriva Dictatului de la Viena.
- 168 Document Articolul „Demonstrațiile revoluționare ale maselor muncitoare din Ardeal” publicat în ziarul „Scinteia” din 17 septembrie 1940, în care se sublinia lupta eroică a oamenilor muncii din județul Brașov sub conducerea PCR, pentru apărarea independenței și suveranității naționale.
- 169 Document (original) Manifestul editat de organizația locală P.C.R. Brașov în toamna anului 1940, intitulat: „Muncitorii români! La arme!”, prin care se demasca instaurarea regimului politic fascist în România, ce cerea să se lupte împotriva dictaturii și a ocupanților hitleriști, pentru salvarea independenței, suveranității și a demnității națiunii române.
- 170 Document O notă a Legiunii de jandarmi din Brașov adresată Prefecturii județului Brașov, în care se arată că în comuna Vama Buzăului s-au răspândit manifeste, prin care muncitorii și țărani români erau îndemnați să lupte cu armele în miini pentru apărarea integrității teritoriale. Nota se referă la răspândirea manifestului: „Muncitorii români! La arme!”

b. Instaurarea dictaturii militarofasciste (septembrie 1940) și lupta forțelor patriotice, democratice din județul Brașov, în frunte cu comuniștii, împotriva regimului politic fascist

Text: În septembrie 1940, virfurile reacționare ale burgheziei și moșierimii din România, cu sprijinul direct al Germaniei hitleriste, au instaurat dictatura militarofascistă, care, la 22 iunie 1941, a împins țara noastră în războiul antisovietic.

- 171 Document Articolul „D-nul general Antonescu investit cu depline puteri pentru conducerea statului român”, publicat în ziarul „Universul” din 6 septembrie 1940.
- 172 Document Articolul „Textul protocolului”, privind aderarea României la pactul Tripartit încheiat la 27 septembrie 1940, între Germania, Italia și Japonia, publicat în ziarul „Timpul” din 23 noiembrie 1940.
- 173 Document (original) Articolul „Alte instituții și întreprinderi militarizate”, publicat în ziarul „Argus” din 29 noiembrie 1941.
- 174 Document (original) Articolul „Pedeapsa cu moartea pentru transmisiștorii de informațiuni și sabotorii din întreprinderile publice și particulare”, publicat în ziarul „Informația zilei” din 20 septembrie 1942.
- 175 Foto Intrarea forțelor militare hitleriste în România, 12 octombrie 1940 (Arh. I.S.I.S.P., Fototeca, clișeu, 6201).

- 176 Foto Masacrele comise de legionari în timpul rebeliunii din ianuarie 1941 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 9297).
- 177 Foto Lagărul de internați politici de la Tg. Jiu, unde, în anii 1941—1944, au fost închiși militanți comuniști, patrioți antifasciști.
- 178 Document Manifest al C.C. al P.C.R. din septembrie 1940, intitulat „Muncitori, țărani, intelectuali, soldați, marinari”, prin care se arată că dictatura fascistă antonesciană a fost instaurată în România și se mobilizau masele la luptă împotriva regimului politic fascist.
- 179 Document (original) Broșura „De la regimul legionar la dictatura militară”, publicată de P.C.R., prin care se demască instaurarea dictaturii militare-fasciste, în septembrie 1940, în România, chemând masele la luptă împotriva regimului politic fascist și pentru organizarea rezistenței antihitleriste.
- 180 Document Notă privind activitatea desfășurată de comuniștii brașoveni, Grigore Răceanu și Marin Muscalagiu în orașul Brașov, împotriva Dictatului de la Viena și a dictaturii militaro-fasciste, fapt care a dus la arestarea lor de către organele represive și internarea în lagărul de la Caracal la 31 decembrie 1940.
- 181 Document Notă a chesturii poliției municipiului Brașov, biroul Siguranței, din 13 mai 1941, de unde rezultă acțiunea de răspundere a manifestelor, broșurilor și a altor materiale propagandistice, inițiată de organizația locală P.C.R. Brașov cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai 1941.
- 182 Foto Militanți ai P.C.R. din Brașov, care au participat la luptă împotriva dictaturii militaro-fasciste și a războiului hitlerist:
- Petre Chelemen
 - Gheorghe Pălăncănu
 - Gheorghe Șerbănescu
 - Iosif Székely
 - Vasile Șerbănescu
 - Ileana Răceanu
 - Grigore Răceanu.

Panoul 13

MIȘCAREA DE REZISTENȚĂ ANTIHITLERISTĂ ȘI ANTIFASCISTĂ ÎN BRAȘOV

- 183 Document Platforma-program a P.C.R., din 6 septembrie 1941: „Lupta poporului român pentru libertate și independență națională”, adresată tuturor partidelor, grupărilor, personalităților politice și patrioților, în vederea realizării Frontului Patriotic Antihitlerist.
- 184 Document Manifest al Comitetului Regional al P.C.R. Brașov, intitulat „Cetățeni din județul Făgăraș”, adresat populației rurale din județul Făgăraș, prin care țăranii muncitori erau îndemnați să lupte împotriva rechizițiilor, pentru păstrarea produselor lor agricole și animale, contra dictaturii fasciste și a ocupanților hitleriști.
- 185 Document Manifest editat în 1942 de către Comitetul local al P.C.R. Brașov, intitulat: „Către populația română din Brașov”, prin care se arată că salvarea poporului român și a tuturor naționalităților conlocuitoare poate veni numai prin colaborarea tuturor forțelor patriotice și organizarea unui larg front național antihitlerist, care să lupte pentru răsturnarea regimului fascist antonescian, izgonirea ocupanților hitleriști și pentru independența națională.

- 186 Document Manifest intitulat „Brașoveni“, editat de Comitetul Regional P.C.R. Brașov, prin care populația muncitoare a Brașovului era chemată la acțiunea de rezistență antihitleristă, la lupta pentru încetarea războiului antisovietic.
- 187 Document Manifest editat de Comitetul patriotic al întreprinderii „Metrom“ din Brașov, intitulat: „Frați muncitori, funcționari, meșteri, ingineri din uzina Metrom, bărbați și femei, flăcăi și fete“, prin care muncitorii erau chemați să participe la lupta antihitleristă, pe linia planului general de acțiune elaborat de P.C.R. în 1943, în vederea doborârii dictaturii militarofasciste, pentru victoria insurecției.
- 188 Document Manifest editat de Comitetul de Front unic sau de acțiune, al uzinelor ASTRA Brașov, lansat la 24 iunie 1944, intitulat: „Frați muncitori ai uzinelor ASTRA! Maiștri, ingineri și funcționari!“, prin care se sublinia că sarcina fundamentală a muncitorilor este de a se organiza pentru a da o ripostă hotărâtă împotriva regimului fascist, cerându-se intensificarea acțiunilor de sabotaj a mașinii de război hitleriste, popularizându-se prevederile manifestului Frontului unic muncitoresc de la 1 mai 1944.
- 189 Document Fluturaș: „Vrem pace cu sovietele“, editat de Uniunea Tineretului Comunist (1943).
- 190 Document Fluturaș: „Românii nu vă prezentați la armată! călăul Antonescu vă trimite la moarte sigură!“
- 191 Document Articolul „Chemare către femei“, publicat în ziarul „România liberă“ (1943).
- 192 Document Fluturaș: „La luptă alături de noi în Frontul Patriotic Antihitlerist“ (1943).
- 193 Document Fluturaș: „Pace cu aliații“ (1944).
- (original)
- 194 Document Fluturaș: „Afară cu lipitorile hitleriste“ (1944).
- (original)
- 195 Grafic Date privind existența celulelor P.C.R. între anii 1940—1944, în întreprinderile din județul Brașov:
- Uzina I.A.R., Brașov
 - Uzina ASTRA, Brașov
 - Fabrica Metrom, Brașov
 - Fabrica Schiel, Brașov
 - Fabrica Kocsis, Brașov
 - Oraș Făgăraș.
- 196 Document Notă a cabinetului subsecretariatului de stat din Ministerul Afacerilor Interne, din 17 septembrie 1942, prin care se arată răspunderea de manifeste comuniste la Făgăraș, în ziua de 7 septembrie 1942.
- 197 Document Notă privind starea de spirit a muncitorilor de la Fabrica de explozibil din Făgăraș, 26 septembrie 1941.
- 198 Document Notă privind nemulțumirile soldaților concentrați la detașamentul de lucru nr. 63, C.F.R. Vlădeni, față de condițiile grele de muncă și viață, față de salariile insuficiente în raport cu scumpetea (iulie 1941).
- 199 Document Notă din 22 decembrie 1943, referitoare la starea de nemulțumire a muncitorilor de la uzina ASTRA din Brașov, față de regimul politic fascist, condițiile grele de muncă, lipsa de aprovizionare mai ales cu pâine, abuzurile administrației uzinei.
- 200 Document Tabel care demonstrează dezertările masive ale soldaților români din armată în semn de protest față de războiul hitlerist.
- 201 Document Notă a Inspectoratului Regional de poliție Timișoara, Serviciul poliției de siguranță, din 13 aprilie 1944, prin care se remarcă o atmosferă din ce în ce mai comunistă la întreprinderile din regiunea Brașov, desfășurarea unei propagande pe scară întinsă împotriva regimului.

- 202 Document Notă de unde rezultă acțiunile de sabotaj ale muncitorilor ceferiști din Brașov, pentru incendierea trenurilor petroliere. Se arată că la 25 iulie 1944 orele 21,56, trenul petrolier 2801, care a intrat în stația Racoș pe linia Brașov-Sighișoara, a fost lovit de o explozie care s-a produs la vagoanele cisternă, datorită unei mașini infernale fixată în dosul tablei de fier, de lângă robinetul vagonului.
- 203 Document Notă a chesturii poliției Brașov, Biroul Siguranței, din 31 iulie 1944, în care se arată că la 30 iulie 1944 s-au găsit în cartierul Suburbii-Bartolomeu, 20 de manifeste semnate de grupul patriotic de la Grivița, intitulate: Pace, pâine, libertate! Noi asta vrem! Moarte criminalilor de război și complicilor lor! ", răspindite de comuniștii și uteciștii brașoveni.
- 204 Grafic Acțiuni de sabotaj ale muncitorilor, funcționarilor și inginerilor din întreprinderile județului Brașov, desfășurate între anii 1940—1944, sub conducerea P.C.R.
- 205 Foto Militanți ai P.C.R.—Brașov, care au condus lupta patriotică și antifascistă a oamenilor muncii din județul Brașov între anii 1940—1944:
— Valer Baba
— Ladislau Bányai
— Nicolae Belu
— Ludovic Demeter
— Nicolae Ganciu
— Ioan Meșiu
— Vasile Mihuț
— Izsák Schmidt
— Ilie Trandafirescu
— Francisc Vaida
— Ecaterina Vereș Lazăr
— Magdalena Zorca.

Planoul 14

- Text: Planul de măsuri elaborat de P. C. R. în vara anului 1943, în vederea eliberării țării de sub jugul fascist:
— Întărirea unității partidului și a capacității sale de luptă
— Realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare
— Crearea unui sistem larg de alianțe politice
— Organizarea detașamentelor înarmate ale clasei muncitoare
— Atragerea armatei de partea forțelor patriotice antihitleriste.
- 206 Foto Militanți de frunte ai Partidului Comunist Român, care au condus lupta clasei muncitoare, a tuturor forțelor patriotice și antihitleriste în anii 1940—1944, împotriva dictaturii militarofasciste și a războiului hitlerist, pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.
- 207 Document Manifest intitulat: „Români“, semnat de Comitetul Uniunii Patrioților din România, prin care erau concretizate sarcinile organizației Uniunii Patrioților în lupta antihitleristă și antifascistă a poporului român.
- 208 Document Primul număr al ziarului ilegal patriotic „România liberă“, din 28 ianuarie 1943, editat de P.C.R., prin care oamenii muncii erau mobilizați la luptă pentru doborârea regimului politic fascist și ieșirea României din războiul hitlerist.
- 209 Document Manifestul intitulat „Frați români“, lansat de Frontul Patriotic Antihitlerist în anul 1943, răspândit în județele Brașov și Făgăraș, care a contribuit la creșterea adversității și urii față de războiul hitlerist, pentru intensificarea luptei antihitleriste, în vederea doborârii regimului dictatorial antonesciene. (Manifestul a fost publicat în ziarul ilegal „România liberă“ din 24 ianuarie 1943).
- 210 Document Extras din comunicarea dată la 5 aprilie 1944, de către conducerea operativă a partidului din care făceau parte: Constantin Pîrvulescu, Emil Bodnaruș,

- 211 Document Iosif Rangheț, referitoare la schimbările petrecute în conducerea Partidului Comunist Român (Arh. C.C. al P.C.R., fond 1, dosar 7990, fila 20). În aprilie 1944, Partidul Comunist a încheiat cu Partidul Social-Democrat, Frontul Unic Muncitoresc. Cu acest prilej s-a editat manifestul, intitulat „Frați muncitori și tineri muncitorii Români!”, al Frontului Unic Muncitoresc (1 mai 1944), care chema masele la luptă pentru răsturnarea guvernului Antonescu și formarea unui guvern național din reprezentanții tuturor forțelor antihitleriste.
- 212 Document Însemnări luate de reprezentantul P.C.R., care cuprind problemele discutate la ședința din noaptea de 13/14 iunie 1944, organizată de P.C.R., într-o casă conspirativă, la care au luat parte reprezentanții Partidului Comunist: Emil Bodnaraș și Lucrețiu Pătrășcanu; reprezentanții palatului și ai armatei: generalul Gh. Sănătescu, I. Mocsony Stîrcea, M. Ioanițiu, gen. Gh. Mihail, gen. C. Vasiliu-Rășcanu și col. D. Dămăceanu, în prezența lui Gr. Niculescu-Buzești, care era delegatul oficios al P.N.Ț. și P.N.L.
- 213 Foto Casa conspirativă a P.C.R. din București, unde, în noaptea de 13/14 iunie 1944, a avut loc o ședință în care a fost adoptat planul insurecției armate elaborate de comuniști și s-a creat Comitetul militar care a pregătit unitățile militare în vederea insurecției armate antifasciste (Arh. I. S. I. S.P., Fototeca, clișeu 7890).
- 214 Document În 20 iunie 1944, la insistențele P.C.R. se perfectează acordul de colaborare între Partidul Comunist, Partidul Social-Democrat, Partidul Național-Tărănesc și Partidul Național-Liberal, constituindu-se Blocul Național Democrat. Declarația-program a Blocului Național Democrat, publicată în ziarul „România liberă” din 10 august 1944.
- 215 Document Extras dintr-un raport al comandamentului Formațiunilor de luptă patriotice din sept. 1944, cu referiri la începuturile de organizare a acestora.
- 216 Document Articolul „În Italia fascismul s-a prăbușit”, publicat în ziarul ilegal „România liberă” din 8 august 1944.
- 217 Document Articolul „Marea ofensivă a aliaților pe toate fronturile”, publicat în ziarul ilegal „România liberă” din 10 iunie 1944.
- 218 Document Articolul „A început marea ofensivă a aliaților spre nimicirea totală a hitleriștilor”.
- 219 Foto Cisterne incendiate de patrioți în Valea Prahovei, în anul 1943 (Arh. I. S. I. S.P. Fototeca, clișeu 7953).
- 220 Hartă Bătălia de pe Don și de la Stalingrad (1943).

Panoul 15

23 AUGUST 1944

Text: Victoria insurecției armate a deschis poporului român calea cuceririi libertății sociale și naționale, a realizării celor mai înalte idealuri ale celor ce muncesc, a victoriei revoluției socialiste și trecerea la construirea socialismului.

Ora 17 Pe baza planului elaborat de P.C.R. și acceptat de cercurile palatului, Ion Antonescu, Mihai Antonescu și ceilalți membri ai guvernului dictaturii militar-fasciste au fost arestați la palatul regal.

221 Document Ordinul „Pajura”, prin care unitățile militare din București au fost puse în stare de alarmă.

222 Document Ordinul „Stejar”, extremă urgență, prin care unitățile militare din București au intrat în dispozitivul de luptă.

223 Foto Clădirea din București, str. Eliza Filipescu, în care a funcționat Comandamentul militar al capitalei și Comandamentul F.L.P. în timpul insurecției armate.

224 Document (original) Înalt decret nr. 1619 din 23 august 1944, pentru constituirea noului guvern condus de generalul Constantin Sănătescu.

- Ora 20 Guvernul prezidat de generalul C-tin Sănătescu a fost format din tehnicieni și militari, cu participarea cite unui reprezentant al partidelor Blocului Național Democratic: P.C.R., P.S.D., P.N.Ț. și P.N.L.
- Ora 22 A fost difuzată prin posturile de radio proclamația regelui, declarația guvernului Sănătescu, precum și o serie de comunicări elaborate cu participarea reprezentanților P.C.R., privind primele măsuri luate de noul guvern.
- Ora 20—24 Unitățile militare și formațiunile de luptă patriotice au luat sub control: Președinția Consiliului de Miniștri, Ministerul de Externe, Ministerul de Interne, Ministerul de Război, Palatul telefoanelor, posturile de radio-emisie Băneasa, Subsecretariatul de stat al aerului, Poșta Centrală, Uzinele Grozăvești, Prefectura Poliției Capitalei, Palatul Jandarmeriei, Siguranța Statului, gările orașului etc.
- Ora 23 Generalul Gh. Mihaile, șeful Marului Stat-Major, dă directiva operativă nr. 1
225 Document prin care se comunică oficial întregii armate române de pe front și din zona interioară că „Armata română încetează lupta alături de trupele germane, în scopul de a obține pacea de la Națiunile Unite și de a reincepe lupta alături de forțele armate ale acestora pentru eliberarea Ardealului de Nord“.
- Ca indicație operativă principală se dispunea:
- încetarea imediată a focului contra trupelor Națiunilor Unite (sovietice);
 - recuperarea forțelor armate române de pe front în scopul ulterioarei lor întrebunțări în operațiile vizînd eliberarea Nordului Ardealului;
 - eliberarea teritoriului național de trupele germane;
 - acțiune ofensivă pentru eliberarea Nordului Ardealului.
- 225 a Foto Artileriști români în timpul luptelor de la Băneasa, august 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 6040)
- 226 Document La 23 August 1944, dictatura militaro-fascistă a fost răsturnată, s-a format un nou guvern în componența căruia au intrat militanți și reprezentanți ai partidelor politice din Blocul Național Democrat. Armata Română a întors armele împotriva hitleriștilor, România s-a alăturat coaliției anti-hitleriste. Ziarul „România liberă“ din 24 august 1944 anunță răsturnarea regimului hitlerist din România.
- 227 Foto Ofițeri hitleriști luați prizonieri de ostașii români, București, august 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 2434).
- 228 Document Articolul „După lupte extrem de violente încercarea perfidă a naziștilor de a pune mina pe capitala României a fost înfrîntă definitiv“, publicat în ziarul „România liberă“ din 28 august 1944.
- 229 Hartă Desfășurarea operațiilor militare în timpul insurecției armate, 23—31 august 1944.
- 230 Document Instrucțiunile Marelui Stat-Major către Corpul de munte din Brașov, privind operațiile militare desfășurate pe teritoriul județului Brașov, 24 august 1944.
- 231 Document Notă privind luptele purtate cu trupele hitleriste la Bod, 26 august 1944.
- 232 Document Notă privind luptele purtate cu trupele hitleriste la Bran și Cernatu, 26 august 1944.
- 233 Document Relatare despre luptele pentru apărarea postului de radio Bod, 26 august 1944.
- 234 Document Apelul manifest intitulat: „Către muncitorii și cetățenii brașoveni“, publicat de secretariatul Comitetului Regional al P.C.R. Brașov, prin care se sublinia dezvoltarea luptei antifasciste și de eliberare națională a popoului, necesitatea intensificării luptei organizațiilor Partidului Comunist Român împotriva forțelor reacționare, pentru desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice din România (27 august 1944).
- 235 Document Raport al Corpului de munte din Brașov, privind luptele purtate de armata română în zona Brașovului, 2 sept. 1944.

- 236 Foto Un grup de muncitori și tehnicieni de la uzinele „Rogifer“-Tohan, participanți la luptele armatei române contra trupelor hitleriste din zona Prejmer-Doboli, în august 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 13406).
- 237 Document Ordin de zi nr. 14 din 30 octombrie 1944, al Ministrului de război, prin care citează contribuția a 57 de muncitori de la uzinele „Rogifer“-Tohan, la luptele împotriva armatei hitleriste din zona Prejmer-Doboli, alături de forțele militare ale Corpului de munte din Brașov.
- 238 Document Notă a Statului Major al Corpului I de munte din Brașov, prin care se cere fabricii de muniții din Tohan, să participe la aprovizionarea cu armament a acestei mari unități militare.
- 239 Foto Formațiune de luptă patriotică din Brașov, august 1944.
- 240 Document Comunicat al Marelui Stat-Major privind „lichidarea ultimelor rămășițe de pe teritoriul național“.
- 241 Document Notă informativă a Marelui Stat-Major privind sechestrarea unor avioane germane sosite pe aeroportul din Brașov, 24 august 1944.
- 242 Foto Populația țării a făcut o caldă și entuziastă primire eroicei armate sovietice, ajunsă în București în zilele de 30—31 august 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 2109).
- 243 Schiță Acțiunile Corpului de munte din Brașov între 23 august și 6 septembrie 1944.
- 244 Schiță Grupările formate din unitățile subordonate Corpului de munte, potrivit ordinului de operații nr. 1 al Marelui Stat-Major.
- 245 Foto Eroi ai luptei pentru victoria insurecției armate antifasciste din august 1944 și ai războiului antihitlerist:
— Nicolae Cristoloveanu
— Andrei Depner
— cpt. Constantin Fulga
— Iancu Hilache
— Nicolae Mușat
— Ion Nistor
— Gheorghe Olaru
— Plut. Marin Oprișan
— Soldat Ion Panait
— Gheorghe Șerban.

*Panoul 16***ECOUL INTERNAȚIONAL AL INSURECȚIEI ARMATE**

- 246 Documente 14 documente în limbile rusă, chineză, franceză, engleză etc., privind ecoul insurecției armate antifasciste din august 1944.

Panoul 17

- 247 Document Proiectul de Platformă elaborat de C.C. al P.C.R., pentru constituirea Frontului Național Democrat, publicat în ziarul „Scinteia“ din 26 septembrie 1944, care va deveni, la 28 septembrie 1944, Proiect-Platformă al Frontului Unic Muncitoresc. Proiectul prevedea: sprijinirea războiului antihitlerist; formarea unui guvern democrat alcătuit din personalități politice democratice; reforma agrară; lărgirea libertăților și drepturilor democratice și înlăturarea oricărui discriminări de rasă, religie sau rang social; ridicarea nivelului de trai al maselor paralel cu refacerea și dezvoltarea economică a țării; o politică externă de prietenie cu Națiunile Unite și, în primul rând, cu U.R.S.S.
- 248 Foto Nicolae Ceaușescu, Iosif Rangheț, Chivu Stoica la o demonstrație din București, octombrie 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 20615).
- 249 Document Prima întrunire publică organizată de Comitetul Regional P.C.R. Brașov, la 27 august 1944, la care au participat reprezentanți ai muncitorilor de la

uzinele ASTRA, IAR, Atelierele C.F.R., care și-au manifestat entuziasmul și hotărârea pentru sprijinirea obiectivelor stabilite de Partidul Comunist Român, pentru democratizarea vieții politice, înfăptuirea reformei agrare, refacerea economiei naționale, instaurarea unui guvern de largă concurență democratică.

- 250 Foto Clădirea din str. Mihai Viteazul nr. 14, în care s-a desfășurat prima întrunire publică a Comitetului Regional P.C.R. Brașov, la 27 august 1944.
- 251 Document Articolul „Prima conferință liberă a tineretului progresist din județul Brașov”, publicat în ziarul „Drum nou” din octombrie 1944.
- 252 Document Articolul „Inaugurarea sediului Sindicatelor Unite din Brașov”, publicat în ziarul „Drum nou” din 24 oct. 1944.
- 253 Document (original) Primul număr al ziarului „Drum nou”, organ de luptă pentru libertate și progres, editat de organizația locală P.C.R. Brașov, care a apărut la 10 septembrie 1944 („Drum nou”, an I, nr. 1 din 10 septembrie 1944).
- 254 Document Articolul „Manifestația P.C.R. din Brașov pentru democrație populară”, publicat în ziarul „Drum nou” din 17 septembrie 1944.
- 255 Document Articolul „Adunarea F.N.D. din Brașov”, publicat în ziarul „Drum nou” din 17 oct. 1944.

Panoul 18

I.UPTA MASELOR SUB CONDUCEREA P.C.R., PENTRU INSTAURAREA GUVERNULUI DEMOCRATIC

- 256 Document Articolul „Brașovul și-a schimbat administrația”, publicat în ziarul „Drum nou” din 25 noiembrie 1944.
- 257 Document Articolul „Marea demonstrație cetățenească la Brașov”, publicat în ziarul „Drum nou” din 26 sept. 1944.
- 258 Document Articolul „Muncitorimea de la uzinele Astra din Brașov a izgonit conducerea fascistă”, publicat în ziarul „Drum nou” din 27 septembrie 1944.
- 259 Document Articolul „Poporul și-a spus cuvântul. Să plece guvernul. Vrem guvern F.N.D. ”, publicat în ziarul „Drum nou” din 11 octombrie 1944.
- 260 Document Articolul „Muncitorii de la Vulcan au izgonit fasciștii din fabrică”, publicat în ziarul „Drum nou” din 24 octombrie 1944.
- 261 Document Articolul „Țăranii din comuna Prejmer, cătunul Cărpiniș, pornesc la înfăptuirea reformei agrare”, publicat în ziarul „Drum nou” din 11 noiembrie 1944.
- 262 Document Articolul „Muncitorii de la Atelierele C.F.R. din Brașov fac ordine în întreprindere”, publicat în ziarul „Drum nou” din 17 decembrie 1944.
- 263 Document Articolul „La Rîșnov, țăranii pornesc luptă,” publicat în ziarul „Drum nou” din 12 noiembrie 1944. În acest articol se arată că toți locuitorii comunei și-au dat adeziunea la organizația Frontului Plugarilor care realizează în chipul cel mai fericit drepturile țăranilor.
- 264 Document Articolul „Frontul Plugarilor se întinde repede în tot județul Brașov”, publicat în ziarul „Drum nou” din 25 noiembrie 1944.
- 265 Document Programul de guvernare al Frontului Național Democrat, adoptat de către partidele și organizațiile componente la propunerea P.C.R., publicat în „Scinteia” din 29 ianuarie 1945.
- 266 Document Manifest al Frontului Plugarilor adresat țăranimii, prin care este chemată să treacă imediat la înfăptuirea pe cale revoluționară a reformei agrare, publicat în ziarul „Scinteia” din 10 februarie 1945.
- 267 Document Articolul „Țăranii din Făgăraș cer imediată înfăptuire a reformei agrare”, publicat în ziarul „Drum nou” din 12 februarie 1945.

- 268 Document Articolul „Cetățenii Făgărașului cer un guvern F.N.D.“, publicat în ziarul „Drum nou” din 17 februarie 1945.
- 269 Document Manifestul Comitetului județean Brașov al Frontului Național Democrat intitulat „Cetățenii Patrioți! Frați plugari!” (februarie 1945), în care se arată necesitatea înfăptuirii reformei agrare.
- 270 Document Articolul „10.000 de cetățeni brașoveni au manifestat pentru un guvern F.N.D.“, publicat în ziarul „Drum nou” din 18 februarie 1945.
- 271 Foto Sub conducerea Partidului Comunist Român, oamenii muncii din Brașov au desfășurat largi acțiuni în sprijinul aplicării programului de guvernare al Frontului Național Democrat, pentru instaurarea unui guvern democratic. Demonstrația oamenilor muncii din Brașov, împotriva guvernului reacționar Rădescu din 25 februarie 1945.
- 272 Foto Demonstrație a muncitorilor de la uzinele și fabricile brașovene din 25 februarie 1945, pentru instaurarea unui guvern democratic (în prim plan, muncitorii și muncitoarele de la fabrica Metrom din Brașov).
- 273 Document Articolul „Peste 35.000 de cetățeni brașoveni, cer un guvern F.N.D.“, publicat în ziarul „Drum nou” din 26 februarie 1945.
- 274 Document Articolul „Cetățenii Brașovului au cerut instituirea imediată a unui guvern compus în majoritate din reprezentanți F.N.D.“, publicat în „Drum nou” din 6 martie 1945.
- 275 Document Articolul „Populația orașului și județului Făgăraș, a instalat un prefect al poporului”, publicat în ziarul „Drum nou” din 9 martie 1945.

Panoul 19

6 MARTIE 1945

- 276 Document Marea adunare populară din București, la care au participat peste 800.000 (original) de cetățeni cu prilejul instaurării guvernului de la 6 martie („Scinteia” din 8 martie 1945).
- 277 Foto Dr. Petru Groza (1884—1958), patriot, eminent om politic și de stat, președintele guvernului instaurat la 6 martie 1945.
- 278 Foto Prima ședință a guvernului de largă concentrare democratică condus de Dr. Petru Groza, instaurat la 6 martie 1945 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 19050).
- 279 Foto Demonstrație a oamenilor muncii din județul Brașov, în sprijinul guvernului democratic instaurat la 6 martie 1945.
- 280 Foto Mitingul oamenilor muncii din București, organizat cu prilejul instalării guvernului democrat, prezidat de Dr. Petru Groza, 6 martie 1945 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 3491).

Panoul 20

- 281 Grafic Contribuția României la războiul antihitlerist, de la 23 August 1944 și până la terminarea războiului.
- 282 Hartă Luptele unităților române și sovietice în zona Sf. Gheorghe, septembrie 1944.
- 283 Document Articolul „Marea înclăștare de la Sf. Gheorghe”, publicat în ziarul „Scinteia” din septembrie 1944. (original)
- 284 Foto Tanchiști români pe frontul din sudul Transilvaniei (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 4308).
- 285 Foto Grupă de aruncătoare de mine pe frontul din Ungaria, noiembrie 1944.
- 286 Foto Ostași din Corpul motomecanizați în drum spre front, septembrie 1944 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 8264).
- 287 Foto Ostași români din Divizia 3 Munte luptând într-un sat din Cehoslovacia, martie 1945 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 8272).

- 288 Foto Ostași români și sovietici sărbătorind eliberarea orașului Carei, 25 octombrie 1944.
- 289 Foto Elevi și ostași de gardă la cimitirul soldaților sovietici din Brașov.
- 290 Foto Gardă de onoare la cimitirul ostașilor români din Brașov.

Eroi ai războiului antihitlerist

- 291 Foto — Alexandru Rusu
— Vasile Băcilă
— Iosif Petru
— Constantin Godeanu
— Constantin Marinescu
— Eftimie Croitoru
— Victor Neghină
— Virgil Iovănaș
— Petre Romulus
— Gheorghe Turturică
— Nicolae Cambrea
— Grigore Bălan.
- 292 Foto Generalul I. M. Managarov și generalul Vasile Atanasiu la punctul de comandă al Armatei I române, aprilie 1945 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 8261).
- 293 Foto Forțe armate române, participante la eliberarea Austriei.
- 294 Foto Voluntari brașoveni pe frontul antihitlerist, membri ai diviziei „Tudor Vladimirescu”, la aniversarea a 25 de ani de la constituire (10 ianuarie 1970).
- 295 Foto Nica Gheorghe, voluntar pe frontul antihitlerist.
- 296 Document Bilet de identitate, Rusu Alexandru, voluntar pe frontul antihitlerist.
- 297 Foto Ofițeri români și sovietici în tranșee pe frontul din Transilvania, octombrie 1944.
- 298 Foto Generalul Ion Dumitrache, comandantul Corpului de munte în perioada 25 aug—26 oct. 1944, la un punct de comandă pe malul Mureșului, septembrie 1944.
- 299 Document „Trupele române și sovietice au dezrobit întreaga Transilvanie” — Comunicatul special din ziua de 25 oct. 1944, al Marelui Stat-Major al armatei.

Panoul 21

- Text: Reforma agrară din martie 1945 în județul Brașov: 23.800 ha suprafață expropriată, din care cu 22.800 ha au fost improprietărite 6239 familii țărănești.
- 300 Foto Miting al țăranilor din județul Brașov cu prilejul înmînării titlurilor de proprietate, 1945.
- 301 Document Manifestul „Prin înfrățirea muncitorilor cu țăranii spre o viață liberă și îmbelșugată”.
- 302 Document „Decret-lege pentru înfăptuirea reformei agrare”, publicat în ziarul „Drum nou” din 25 martie 1945.
- 303 Document Articolul „Comuniștii de la Malaxa—Tohan în ajutorul țăranimii”, publicat în ziarul „Drum nou”, 1946.
- 304 Foto Dr. Petru Groza înmînînd titluri de proprietate țăranilor din județul Brașov, 1945.
- 305 Document Articolul „Înfăptuind reforma agrară, țăranii din Dobirlău—Mărcuș își croiesc o nouă viață”, publicat în ziarul „Drum nou”, 1946.
- 306 Document Articolul „Brașovul activează intens la opera de ajutorare a regiunilor lovite de secetă”, publicat în ziarul „Drum nou”, septembrie 1946.

- 307 Document Articolul „Țăranii pălmași devin proprietari ai pământului pe care îl muncesc“, publicat în ziarul „Drum nou“, 1946.
- 308 Foto Aspect de la adunarea organizată de Frontul Plugarilor la Brașov, iunie 1945.
- 309 Foto Manifestația oamenilor muncii din Brașov cu prilejul aniversării zilei de 1 Mai 1945.

Panoul 22

- Text: Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945 a elaborat linia politică, formele și metodele corespunzătoare pentru mobilizarea întregului popor la redresarea economică a țării și consolidarea rînduieilor democratice statornicite prin lupta maselor.
- 310 Foto Conferința Națională a Partidului din octombrie 1945 a fundamentat programul de acțiune pentru redresarea economiei naționale, pentru întărirea puterii democrat-populare, trăsînd linia industrializării României (Aspect din timpul lucrărilor conferinței); Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 1572.
- 311 Document Articolul „Rezoluția Conferinței Naționale a P.C.R.“, publicat în ziarul „Scînteia“ din 1 noiembrie 1945.
- 312 Foto Gheorghe Gheorghiu-Dej, ales la Conferință secretar general al C.C. al P.C.R., prezintă raportul politic, 1945 (Arh. I. S. I. S. P., Fototeca, clișeu 17089).
- 313 Document Articolul „Prima conferință liberă a organizației regionale Brașov a P.C.R.“ publicat în ziarul „Drum nou“ din 22 aprilie 1945.
- 314 Document Rezoluția adoptată de Conferința regională P.C.R. Brașov, august 1945.
- 315 Foto Delegații organizației regionale P.C.R. Brașov, la Conferința națională, oct. 1945.
- 316 Foto Miting al oamenilor muncii din Brașov în sprijinul guvernului condus de Dr. Petru Groza, 1945.
- 317 Document Articolul „Adunarea generală extraordinară a comitetelor de fabrică și întreprinderi a înfierat atacul banditesc de la 8 noiembrie cerînd arestarea lui Maniu și Brătianu“, publicat în ziarul „Drum nou“, noiembrie 1946.
- 318 Document În urma distrugerilor provocate de război, producția industriei scăzuse într-o serie de ramuri la 50% față de nivelul antebelic. Agricultura era secătuită de jaful hitleriștilor, de rechizițiile și distrugerile din timpul războiului. Seceta din anii 1945—1946 și sabotajul economic al cercurilor reacționare au agravat această moștenire economică. Refacerea economică a fost pusă în centrul preocupărilor Partidului Comunist.
Articolul „Ceferiștii brașoveni se solidarizează cu hotărîrile guvernului Petru Groza“, publicat în ziarul „Drum nou“, 1946.
- 319 Foto Manifestația maselor muncitoare bucureștene împotriva acțiunii provocatoare a elementelor reacționare-burgeze, 8 noiembrie 1945.
- 320 Document Articolul „Pentru prima dată în istoria sa poporul român a votat liber“, (original) publicat în ziarul „Scînteia“ din 2 noiembrie 1946.
- 321 Document Articolul „Platforma-Program a B.P.D.“, publicat în ziarul „Scînteia“, noiembrie 1946.
- 322 Document Articolul „Rezultatul alegerilor parlamentare pe țară“, publicat în ziarul „Scînteia“, 21 noiembrie 1946.
- 323 Document Articolul „Primele alegeri libere în țară și la Brașov“, publicat în ziarul „Drum nou“, noiembrie 1946.

- 324 Document Articolul „Participarea masivă la vot a cetățenilor a asigurat victoria zdrobitoare a democrației asupra reacțiunii“, publicat în ziarul „Drum nou“ din noiembrie 1946.

Panoul 23

- 325 Grafic Principalele măsuri pentru îmbunătățirea situației economice și financiare a țării inițiate de partidul comunist (1946—1947).
- 326 Document Articolul „Termenii generali ai tratatului de pace cu România“, publicat în ziarul „Drum nou“, 1946.
- 327 Foto Mitingul din București organizat cu prilejul reintoarcerii delegației române de la Conferința de pace de la Paris, 1946.
- 328 Foto Delegația României la Conferința de pace, oprirea în gara Brașov cu prilejul reintoarcerii în țară, 1946 (Arh. I.S.I.S.P., Fototeca, clișeu 8190).
- 329 Foto Nicolae Ceaușescu la o intrunire a tineretului, 1946 (Arh. I.S.I.S.P., Fototeca, clișeu 19071).
- 330 Foto Ion Gheorghe-Maurer în mijlocul muncitorilor de la I.A.R., Brașov, 1947. (Arh. I.S.I.S.P., Fototeca, clișeu 8360).
- 331 Foto Primul tractor românesc, I.A.R. 22
- 332 Foto Mitingul oamenilor muncii de la I.A.R., cu prilejul inaugurării primului tractor românesc, 26 decembrie 1946.
- 333 Document „Legea pentru etatizarea B.N.R. a fost prezentată parlamentului“.
- 334 Document Articolul „Legea oficiilor a fost votată“.
- 335 Document Articolul „Propunerile P.C.R. în vederea îmbunătățirii situației economice și financiare a țării“.
- 336 Document Articolul „Muncitorimea brașoveană își exprimă bucuria realizării în folosul ei a stabilizării monetare“.
- 337 Foto Tineretul din Brașov, participant entuziast pe șantierul muncii patriotice Bumbăști-Livezeni.
- 338 Foto Participarea tineretului brașovean pe șantierul de la Caracău.
- 339 Foto Tineretul brașovean pe șantierul Agnita-Botorca.
- 340 Foto Tineretul brașovean pe șantierele muncii patriotice din țară.
- 341 Document Articolul „Cinste vouă, voluntari ai reconstrucției“, publicat în ziarul „Știința“ din 7 decembrie 1947.
- 342 Document Articolul „Muncitorii de la I.A.R. hotărâți să lupte pentru mărirea producției“.
- 343 Document Articolul „Tractoare pentru țărani“.
- 344 Document Articolul „Uzinele ASTRA în plină reconstrucție“.
- 345 Document Articolul „La uzinele D.Voina muncitorii măresc producția“.

Panoul 24

30 DECEMBRIE 1947

- 346 Foto La 30 decembrie a fost abolită monarhia și s-a proclamat republica. Ca urmare a înfringerii reacțiunii și cuceririi depline a puterii de către oamenii muncii, în frunte cu clasa muncitoare, România a trecut într-o etapă nouă a dezvoltării sale, etapa construcției socialiste. Adunarea populară desfășurată în Piața Palatului din București cu prilejul abolirii monarhiei și proclamării Republicii Populare Române.
- 347 Foto Prezidiul Republicii Populare Române constituit la 30 decembrie 1947, al cărui președinte a fost savantul dr. C.I. Parhon.

- 348 Document Articolul „Populația Brașovului salută R.P.R.", publicat în ziarul „Drum nou", ianuarie 1948.
- 349 Document (original) Articolul „Actul de abdicare, Mihai I", publicat în ziarul „Scinteia", ianuarie 1948.
- Panoul 25*
- Text:** Crearea partidului unic, în februarie 1948, a asigurat clasei muncitoare condițiile organizatorice și politice pentru a-și putea îndeplini înalta misiune de clasă conducătoare a societății în opera de construire a socialismului.
- 350 Document Articolul „Prima zi a Congresului P.M.R. s-a desfășurat într-un entuziast spirit de luptă", publicat în ziarul Scinteia", 23 februarie 1948.
- 351 Document Articolul „Muncitorimea brașoveană manifestează pentru Partid unic muncitoresc", publicat în ziarul „Drum nou" din februarie 1948.
- 352 Document Articolul „Deschiderea Congresului P.M.R.", publicat în ziarul „Drum nou" din 23 februarie 1948.
- 353 Document Articolul „Constituirea organizațiilor de partid unic muncitoresc în zonele și întreprinderile din Brașov", publicat în ziarul „Drum nou", 1948.
- 354 Foto Unificarea P.C.R. cu P.S.D. la Congresul din februarie 1948 pe baza principiilor marxism-leninismului, a asigurat formarea partidului unic al clasei muncitoare din România — Partidul Muncitoresc Român. Aspect din timpul lucrărilor Congresului (Arh. I. S. I. Ș. P., Fototeca, clișeu 8383)
- 355 Foto Lucrările Conferinței județene Brașov, pentru făurirea partidului unic, ianuarie 1948.
- 356 Foto Aspect de la sesiunea M.A.N. a Republicii Populare Române, care a votat actul naționalizării, 1948.
- 357 Document Articolul „Textul legii pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări miniere și de transporturi", publicat în ziarul „Scinteia" din 12 iunie 1948.
- 358 Document Articolul „Ovații de bucurie la Malaxa-Tohan la vestea naționalizării întreprinderilor", publicat în ziarul „Drum nou", 31 iunie 1948.
- 359 Document Articolul „Entuziaste mitinguri organizate în fabrici", publicat în ziarul „Drum nou", 31 iunie 1948.
- 360 Document Articolul „Muncitorii, funcționarii și tehnicienii uzinelor ASTRA Brașov, întruniți în mare miting, salută cu bucurie actul de naționalizare a întreprinderilor industriale", publicat în ziarul „Drum nou", 31 iunie 1948.
- 361 Document Articolul „Muncitorii de la I.M.S. și C.F.R. salută actul istoric al naționalizării industriilor brașovene", publicat în ziarul „Drum nou", 31 iunie 1948.
- 362 Foto Aspect de la constituirea C.A.P. Zăbrani, județul Arad, 1948.
- 363 Document Articolul „Rezoluția ședinței plenare a C.C. al P.M.R., din 3—5 martie 1948 pentru transformarea socialistă a agriculturii", publicat în ziarul „Scinteia", 15 martie 1949.
- 364 Document Procesul verbal de constituire a G.A.S. „Tudor Vladimirescu" din comuna Hărman, județul Brașov (1950).
- 365 Document Proces-verbal de constituire a G.A.S. „Ilie Pintilie" din comuna Ghimbav, județul Brașov (1951).

Panoul 26

- Text: Călăuzindu-se după învățătura marxist-leninistă, pornind de la realitățile țării noastre și sprijinindu-se pe energia și capacitatea creatoare a poporului român, partidul comunist a pus în centrul politicii sale industrializarea țării și cooperativizarea agriculturii ca bază a construirii socialismului, asigurării independenței și suveranității naționale.
- 366 Document Articolul „Hotărîrea ședinței plenare a C.C. al P.M.R. din 12---13 decembrie 1950 asupra planului cincinal de dezvoltare a economiei naționale a R.P.R.” (1951---1955), publicat în ziarul „Scinteia” din 14 decembrie 1950.
- 367 Document Articolul „Hotărîrea ședinței plenare a C.C. al P.M.R. asupra planului de electrificare a țării ” (1950).
- 368 Grafic Dinamica producției globale industriale a județului Brașov (1948—1965).
- 369 Grafic Ritmul mediul anual de creștere a producției globale industriale a județului Brașov în anii 1948—1965 a fost de 18,7.
- 370 Grafic Volumul investițiilor în economia județului Brașov (în milioane lei).
- 371 Foto Fabrica de produse chinice „Culorom” Codlea, județul Brașov.
- 372 Foto Uzina de autocamioane din Brașov, Hala de montaj, 1961.
- 373 Foto Uzina „Tractorul” din Brașov, secția de control a cuzinelor.
- 374 Foto Fabrica de produse lactate din Brașov, secția de fabricare a brinzeturilor, 1963.

Panoul 27

- 375 Foto Combinatul chimic din orașul Victoria, județul Brașov.
- 376 Foto Fabrica de stofe Brașov, 1962.
- 377 Foto Uzina „Rulmentul”, secția de montaj și asamblare a rulmenților, 1962.

Panoul 28

- 378 Foto Stringerea recoltei la C.A.P. din Codlea.
- 379 Foto Recoltatul sfeclei de zahăr la C.A.P. din comuna Hălchiu.
- 380 Foto Sectorul zootehnic al C.A.P. Viștea de Jos, județul Brașov.
- 381 Foto Recoltatul griului la C.A.P. Cristian, județul Brașov.
- 382 Grafic Parcul de tractoare și mașini agricole din județul Brașov.
- 383 Grafic Suprafața arabilă ce revenea unui tractor în județul Brașov.
- 384 Grafic Producția agricolă a județului Brașov în anul 1965 (în tone).
- 385 Grafic Efectivele de animale din județul Brașov (în bucăți).

Panoul 29

- 386 Grafic Dezvoltarea învățămîntului și culturii în județul Brașov în anii 1948—1965.
- 387 Foto Institutul pedagogic de 3 ani Brașov: viitori profesori în Laboratorul de chimie.
- 388 Foto Vedere a grupului școlar „Steagul roșu”, 1965.
- 389 Foto Laboratorul de fizică al Liceului nr. 3, Brașov.
- 390 Foto Clădirea Teatrului dramatic din Brașov inaugurată în anul 1959.
- 391 Foto Casa de cultură din Făgăraș.

Panoul 30

PROCLAMAREA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, AUGUST 1965

- Text: Articolul 1 din constituție „România este republică socialistă. Republica Socialistă România este stat al oamenilor muncii de la orașe și sate, suveran, independent și unitar. Teritoriul său este inalienabil și indivizibil.
- 392 Stemă Republica Socialistă România.
- 393 Foto Entuziasmul oamenilor muncii din București cu prilejul proclamării R.S.R.
- 394 Foto Aspecte din sala Congresului cu ocazia proclamării R.S.R.
- 395 Document Constituția R.S.R.
(original)
- 396 Foto Demonstrația oamenilor muncii din capitală, 23 august 1965.
- 397 Foto Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Ion Gheorghe Maurer în mijlocul cetățenilor din București.

Panoul 31

- 398 Hartă Harta economică a județului Brașov, 1970.

Panoul 32

- 399 Grafic Volumul investițiilor în anii 1965--1970, în județul Brașov, 9801 milioane lei, cu 81,2% mai mult ca în 1961--1965, din care s-au construit 120 obiective industriale.
- 400 Grafic Producția globală industrială a județului a crescut în 1970 cu 84,8% față de 1965, reprezentând 6,7% din producția globală a României.
- 401 Grafic 16% din producția industrială a județului este valorificată la export în 80 de țări.
- 402 Grafic Producția industriei constructoare de mașini a județului în 1970 a crescut de 41 ori față de 1950, reprezentând 57,7% din producția globală a județului.
- 403 Grafic Dinamica producției globale a industriei chimice:
1970	176%
1968	147%
1965	100%

Panoul 33

- 404 Grafic Producția globală industrială a județului Brașov, în 1970 a reprezentat 6,7% din producția industrială a României.
- 405 Foto Stand de probă pentru transmisiuni hidraulice la Uzina „Hidromecanica” Brașov
- 406 Foto Uzina „Rulmentul” — hala de montaj rulmenți, 1967.
- 407 Foto Secția de urzit a fabricii de stofe, Brașov.
- 408 Foto Prezentarea noului tip de autocamioane ROMAN Diesel conducătorilor de partid și de stat, august 1971.
- 409 Foto Noul tip de autocamion ROMAN Diesel construit la U.A.B.
- 410 Foto Vizita conducătorilor de partid și de stat la Uzina „6 Martie”— Zărnești, 4 ianuarie 1971.

- 411 Foto Cele mai noi cuceriri ale tehnicii, prezente în uzinele brașovene. Aspect de la Uzina nr. 2.
- 412 Foto Combinatul Chimic Făgăraș.
- 413 Foto Instalația electrică intrată în funcțiune la secția capotaj a U.A.B., 1971.

Panoul 34

- 414 Foto Uzina „Tractorul”—Brașov, vedere panoramică.
- 415 Foto Parcul de tractoare al uzinei „Tractorul”, Brașov.
- 416 Foto Tractorul „Universal” S 1500.
- 417 Foto Tractorul „Universal” 650 M. pe ogoarele județului Brașov.
- 418 Foto Stațiunea experimentală agricolă Stupini, Brașov.
- 419 Foto Înzestrarea tehnică a agriculturii, factor important al ridicării producției medii la hectar.
- 420 Foto Înzestrarea tehnică a agriculturii județului Brașov.
— Instalații pentru împrăștiat îngrășăminte	1965—100
	1970—175,5
— Combinc pentru păioase	1965—100
	1970—162,8
— Pluguri tractor	1965—100
	1970—111,4
— Tractoare fizice	1965—100
	1970—147,8
- 421 Foto Sectorul zootehnic al C.A.P. Ghimbav.
- 422 Foto Sere cu roșii la I.A.S. Codlea.

Panoul 35

- 423 Grafic În 1970, erau în județ: 145 cămine și case de cultură
7 cluburi
117 cinematografe
4 teatre dramatice, muzicale și de păpuși
656 biblioteci cu 34 milioane cărți.
- 424 Grafic Județul Brașov a dat economiei naționale 4600 absolvanți ai învățământului superior și 25.000 absolvenți ai școlilor profesionale.
- 425 Foto Mașină autoreglabilă pentru prelucrarea electrolitică a metalelor dure, realizată la Universitatea din Brașov.
- 426 Foto Instalație de pompare magnetohidrodinamică a mercurului, realizată la Universitatea din Brașov.
- 427 Foto Atelierele grupului școlar al Uzinei de autocamioane, Brașov.
- 428 Foto Macheta noului local al Facultății de mecanică din Brașov.
- 429 Foto Noua clădire a Institutului de cercetări pentru automobile și tractoare.
- 430 Foto Laboratorul de limbi străine al Liceului „Ioan Meșotă”, Brașov.
- 431 Grafic În anii 1966—1970 au fost construite în județul Brașov 18 școli noi cu 215 săli de clasă.
- 432 Foto Casa de cultură din orașul Victoria.
- 433 Foto Noua clădire a Liceului industrial Brașov, 1971.
- 434 Foto Pregătirea datelor la Centrul teritorial de calcul electronic Brașov. 1971.

Panoul 36*

- 435 Foto Primirea la Moscova a delegației de partid și de stat a R.S.R., condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, 1966.
- 436 Foto R.D. Vietnam salutind delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, iunie 1971.
- 437 Foto Întilnirea dintre Mao-Tze-dun, Președintele Partidului Comunist Chinez și Nicolae Ceaușescu, Secretar general al Partidului Comunist Român, 1971.
- 438 Foto Vizita delegației de partid și guvernamentale bulgare, condusă de tovarășul Todor Jivkov, în România.
- 439 Foto Vizita președintelui R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, în România, 1971.
- 440 Foto Delegația P.C.R. la Congresul al IX-lea al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, discutind cu tovarășul Iános Kádár, Prim-secretar al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, 1970.
- 441 Foto Tovarășul Paul Niculescu-Mizil rostindu-și cuvintarea la Congresul Partidului Muncitoresc Socialist Unit din Germania, 1970.
- 442 Foto Trecerea în revistă la Praga a gărzii de onoare de către tovarășii Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România și Ludvik Svoboda, Președintele Republicii Socialiste Cehoslovace (1968).
- 443 Foto Depunerea de coroane de către delegația de partid și guvernamentală română cu prilejul vizitei în R.P. Polonă, 1969.
- 444 Foto Vizita delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Republica Populară Mongolă, iunie 1971.
- 445 Foto Întilnirea dintre Secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, Secretar general al Partidului Muncii din Republica Populară Democrată Coreeană.
- 446 Foto Miting de solidaritate cu lupta poporului cubanez, București, iulie 1967.
- 447 Foto Mitingul de la Combinatul petrochimic de la Brazi în cinstea Secretarului general al Partidului Comunist din Spania, Santiago Carrillo, 1970.
- 448 Foto Convorbirea dintre delegația Partidului Comunist din Japonia, condusă de Kenji Miyamoto și delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, septembrie 1971.
- 449 Foto Întilnirea dintre Secretarul general al P.C.R., Nicolae Ceaușescu, cu Secretarul general al Partidului Comunist Francez, Waldeck Rochet, august 1967.

Panoul 37

CONGRESUL AL X-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, AUGUST 1969

- 450 Stema Partidului Comunist Român.
- 451 Foto Aspect din timpul lucrărilor celui de-al X-lea Congres al P.C.R.
- 452 Foto Membrii Comitetului Central al P.C.R. și ai Comisiei de Revizie, aleși de Congresul al X-lea.
- 453 Foto Delegația județului Brașov la Congresul al X-lea al P.C.R.
- 454 Document (original) Nicolae Ceaușescu, Raport la cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român.

* Întregul material foto de pe acest panou provine de la AGERPRES.

- 455 Document (original) Ion Gheorghe Maurer, Raport asupra Directivelor Congresului al X-lea al P.C.R. privind planul cincinal pe anii 1971—1975 și liniile directoare ale dezvoltării economiei naționale pe perioada 1976—1980.
- 456 Document (original) Virgil Trofin, Raport cu privire la modificările ce se propun a fi aduse Statutului Partidului Comunist Român.
- 457 Document (original) Rezoluția Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român.

Panoul 38

- 458 Grafic R.S. România întreține relații diplomatice cu 98 de țări și relații economice și de altă natură cu peste 100 de țări.
- 459 Foto Președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, la sediul UNESCO, Paris, 1970.
- 460 Foto Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvîntarea de la tribuna celei de-a XXV-a sesiuni (jubiliare) a Organizației Națiunilor Unite, New-York, 1970.
- 461 Foto În timpul mitingului de la uzina „Republica” din București în cinstea delegației Partidului de stînga — comuniștii din Suedia, condusă de Carl-Henrik Hermansson, președintele partidului, august 1971.
- 462 Foto În timpul vizitei președintelui Republicii Federale a Germaniei, Gustav Heinemann, la Brașov, mai 1971.
- 463 Foto Pavilionul românesc la Tîrgul internațional de la Tokio, 1969.
- 464 Foto Standul României la Tîrgul internațional de la Rabat, Maroc.
- 465 Foto Participarea României la Tîrgul internațional de la Salonic, 1967.

ION ARDELEANU, GEORGE SARAFOLEANU,
MIRCEA BĂLTESCU, HERBERT RABINOVICI,
IOAN DON, DORICA BUCUR